

VISCHNAUNCA DA TUJETSCH

Regulativ da pasculaziun cumina

Approbaus entras la radunonza communal da dils
18 da zercladur 1999

Regulativ da pasculaziun cumina per la vischnaunca da Tujetsch

A) Determinaziuns generalas

Intent	Art. 1 Quest regulativ vul promover ils intents dall' agricul-tura e gidar a mantener bunas e fermas existenzas purilas, sco era garantir ina gudida e tgira raschuneivla dallas pastiras.
Possess	Art. 2 Alps e pastiras ein proprietad dalla vischnaunca politica (dil reminent vegn visau vi sin la convegnientscha denter la vischnaunca politica e burgheisa dils 12 da mars 1985).
Organ	Art. 3 La direcziun e survigilanza dallas alps e pastiras cumpeta alla suprastonza communal. Eifer ils tiarms dalla legislaziun liquidescha ella en collaboraziun cull'Uniun purila, culs cauvitgs e culs cautegia tut ils fatgts che pertuccan la pasculaziun.
Cauvitgs	Art. 4 Ils cauvitgs han d'exequir visadas e camonds dalla suprastonza communal che pertuccan quest regulativ.
Uorden d'alp	Art. 5 In uorden d'alp, elaboraus dall'Uniun purila, reg-la ils fatgts d'alp. Responsabels per ils menaschis d'alp ei l'Uniun purila.

B) Determinaziuns specialas

Dretg da pasculaziun	Art. 6 Mintga vischin domiciliau, cun agens animals ha il dretg da guder pastiras. Animals jasters ed animals pri a tscheins (excepiu animals da contract) ston vegnir annunziat al gerau cumpetent. Da principi ei la pasculaziun scumandada egl uaul (excep-tiuns mira uorden Uffeci forestal).
Taxas da pasculaziun	Art. 7 Ils indigens cun agens tiers ein deliberai dalla taxa dalla pasculaziun pasculaziun cumina. Per la gudida dallas pastiras pagan ils animals jasters ed ani-mals pri a tscheins taxa. Quella munta per: vaccas, genetschas e cavals 20.– tochen 60.– francs, per vadials e stiarlas 10.– tochen 40.– francs, per tiers manedels 5.– tochen 25.– francs. La suprastonza communal fixescha la taxa definitiva.

Specia da pastira	<p>Art. 8 Las differentas specias da pastiras ein:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pastiras da casa - pastiras da mises - pastiras dad alp
Cuoz dalla pastira da mises	<p>Art. 9 Il mument che las alps vegnan cargadas cala la pastira da mises. Daleudenvi distinguan ins mo pli pastiras da casa e pastiras dad alp.</p>
	<p>Art. 10 Las pastiras da casa ein repartidas sils differentes vischinadis. Las terminaziuns dallas pastiras da casa ein las suandontas:</p>
Tschamut	Da Stavel da bulettas entochen Fontauna freida.
Selva	Naven dall’aua Nual anen.
Rueras	Plaun da pors, Plaun miez tochen tier l’aua da Nual. Tutta pastira entuorn il vitg, viagiu Rueras, giu Milà ed ils Trutgs entochen la punt da Malamusa.
Camischolas e Zarcuns	Naven da Tschuppina entochen el piogn si encunter Grep ault, cumpriu Londadusa.
Sedrun, Gionda e Bugnei	Tut la pastira en ed entuorn ils vitgs. Plinavon la pastira giul Run, Valtgeva e la vart seniastra dalla Val Strem entochen ei Piogn si encunter Pala nauscha. Cungieri e Val Bugnei entochen oratier igl uaul dil Bostg, exceptiu plauncas Niregl e Bugnei.
Surrein	Pardatsch da Stiarls
Cavorgia	Val Gierm, Plaunca d’asens e Palliu crap
Remarcas	<p>Sco pastiras vala denton buca igl intschess (territori) en zonas da recreaziun, sport eav. (sco da golf, camping, laghets etc.). Il tener ils animals ord talas zonas (clauder) ei caussa dallas instanzas pertuccontas, publicas ni privatas.</p> <p>Sin damonda dall’Uniun purila ni d’in vischinadi sa la suprastonza communal far midadas tenor situaziun e ba-segns inoltra.</p> <p>Vegnan las pastiras da casa buca frietadas andantamein sa la suprastonza communal tscherchar autras sligiazziuns.</p>

Descripziun dallas pastiras

Art. 11 Primavera e stad astga mintga vischin tener animals e guder pastira da casa. Per saver nua pascular ei mument che pliras specias da tiers (armentivs e manedels) gaudan tala pastira ein ils possessurs obligai da secunvegnir partenent la terminaziun.

La stad

Vaccas mumma ston da tut temps vegnir zavradas dils ulteriurs animals armentivs.

En cass da neiv ellas alps sa mintga pur prender ses animals a casa e schar guder eis leu pastira sco stipulau en art. 10.

Aschispert che las relaziuns lubeschan, ei la biestga puspei da cargar.

En cass da divergenzas ei la caussa da slijar ensemen cul gerau e cauvitg.

Art. 12 Suenter la cargada duein las pastiras da casa mo vegnir gudidas dils domiciliari ei respectiv vischinadi. Giavischa in u l'auter vischin da pascular en in auter vischinadi, duei quei esser lubiu, denton mo cul consentiment da mintga vischinadi pertuccau.

Dretg da vischinar

Per frietar pastiras da casa basegnan tiers jasters la lubientscha dalla suprazonza communal e dalla suprazonza dall'Uniun purila.

Art. 13 Las alps sedividan en:

Alps

- alps da vaccas
- alps da vaccas mumma
- alps da schetgs
- alps da cauras
- alp da nuorsas

Las alps ein determinadas ei regulativ dad alp.

Art. 14 (avon 17) Entochen ils 15 da zercladur ston ils animals ch'ins vul cargar esser annunziari al respectiv cautegia. Tschun dis suenter la cargada ston las gliestas d'alp esser en possess dil gerau d'agricultura.

Obligaziun

Art. 15 Tuts animals ston vegnir teni e tractai da tut temps tenor las prescripziuns digli uffeci veterinar cantunal.

Tractament

Art. 16 Tgi che gauda pastira cun animals, ei obligaus da metter quels sut survigilanza.

Survigilanza

Dar lartg	Art. 17 Tutta pasculaziun cumina ei serrada.
Responsabladad	Art. 18 Tenor dretg vertent ei scadin proprietari dad animals sez responsabels per donns che tals caschunan a tiarzas persunas. La vischnaunca surpren negina responsabladad.
Pasculaziun da prau	Art. 19 Tut terren privat astga buca vegnir donnegiaus entras catschar il muvel ei claus sur parcelas da tiarzas persunas.
Scamonds e dretgs	Art. 20 Fagend diever da puschina e grascha eis ei da prender dueivel risguard dil vischin e dil turissem, tenor lescha federala. Suenten il serrar en ston tuttas seivs provisoricas vegnir allontanadas. Seivs da garter da plastic (Flexinet) ston vegnir rimnadas sil pli tard suenter treis dis - sch'ellas ein buca necessarias - era duront il temps da vegetaziun.
Gaglinam	Art. 21 Las gaglinas ed andas ston vegnir tenidas sur onn ein in claus sin agen regress.
Tgauns	Duront igl entir onn ora eis ei scumandau da schar ira libramain ils tgauns. Curdemus da tgauns ein da rimnar dil possesur sez e dismetter els deposits previ.

C) Mesiras da protecziun

Contribuziuns	Art. 22 La vischnaunca promova la cultivaziun e gudida dallas pastiras cun reparter las contribuziuns federalas e cantunales tenor lescha. Il cau d'agricultura controllescha che talas a disposiziun per la vischnaunca vegnien applicadas el dretg senn.
Protecziun dils praus e dallas pastiras	Art. 23 Tut transitar furs senza dretg e necessitad a pei ni cun menadira sco era il periclitar terren cun deviar auas sin terrens jasters ei scumandau. La suprastanza communal procura plinavon che la pastira vegni buca strapazzada e donnegiada entras campar e parcar. Tut moviment cun animals sto vegnir fatgs cun la precauziun necessaria per evitar donns a tiarzas persunas.

Art. 24 Classenas cun seivs da fildirom da spinas ein scu- mandadas.	Classenas
Art. 25 Seivs denter prau e pastiras ein da mantener en bien uorden, aschia che era la proprietad dil vischin seigi schurmegiada. Praus che han retratg contribuziun dalla megliuraziun per clauder ston vegnir cludi. Prau encounter pastira, entochen oz buca staus claus e senza grevezias e contribuziuns, astga vegnir claus, quei ton dil proprietari sco dil gudider dalla pastira.	Seivs encounter pastiras
Art. 26 Tuts animals jasters ni sepiars ston vegnir publi- cai ei fegl official.	Animals sepiars
Art. 27 Tuts animals da casa che van sin pastiras ston esser nudai culla nota d'animals conform al register da no- das. Negin astga sepatrunar d'ina nota gia existentia, num ch'ella vegni artada ni acquistada legalmein. Novas nodas ston vegnir annunziadas alla suprastonza communal e pu- blicas ei fegl official dalla vischnaunca.	Nodas

D) Determinaziuns finalas

Art. 28 Tgi che cunterfa a quest regulativ ni a prescrip- ziuns che sebasan sin quel vegn castigiaus dalla suprastonza communal cun ina multa da minimal 50.- francs. Plinavon sa la suprastonza communal pretender ch'il ca- schunader remetti il fatg ei stan primar. Dat ei buca suatien- tscha a quei camond enteifer il termin stipulau, sa la supra- stonza communal schar exequir las mesiras necessarias entras tiazas personas sin donn e cuost dil castigiau.	Prescripiuns penalas
Art. 29 Encounter decisiuns e disposiziuns dalla supra- stonza communal san ins recuorer enteifer 20 dis suenter la comunicaziun a scret alla dertgira administrativa dil can- tun Grischun.	Mieds legals
Art. 30 Quest regulativ va en vigur entras l'approbaziun dalla radunonza communal. El remplazza tuttas prescrip- ziuns anteriuras che stattan en cuntradicziun cun quest uor- den.	Vigur

